

Living GRID – Mapping Past and Sustainable Future in Stara Zagora

Стенопис и уъркшоп на чешкия стрийт арт художник и дизайнер Томаш Стари

Проектът включва рисуване на стенопис от 1 до 10 юли на чешкия художник Томаш Стари, който на 4 юли ще води и уъркшоп за деца и младежи в центъра на Стара Загора. Осъществява се в рамките на инициатива [CYCLE UP!](#), съфинансирана от Европейския съюз, която свързва изкуство, архитектура и теми за устойчива градска мобилност. Целта е да се предизвика дискусия за това как градовете могат да служат по-добре на пешеходците, велосипедистите и обществения живот, и същевременно да ангажира младото поколение в размисъл за бъдещето на публичното пространство.

Организира се от [Чешкия център](#) в София в партньорство с [Община Стара Загора](#), [Творчески колектив „На улицата“](#), [Професионалната гимназия по строителство, архитектура и геодезия „Лубор Байер“](#).

В основата на проекта е споделена работилница „Как да преобразим града за хората“ с деца и младежи в Стара Загора, вдъхновена от концепцията Copenhagen Car Free(dom) на датското студио JAJA Architects. Под формата на съвместни разходки и карта на града, участниците идентифицират улици, подходящи за пешеходно и велосипедно движение, и предлагат варианти за превръщането им в по-безопасни и по-зелени обществени пространства. Резултатите от дискусията и данните от картата ще бъдат важни за създаването на стенописа.

Финалният стенопис *Grid / Layers of Stara Zagora* (на бул. „Цар Симеон Велики“ 127 в центъра на града) ще свърже авторския език на чешкия стрийт арт художник и дизайнер Томаш Стари с урбанистичната структура на Стара Загора. Неговата композиция се основава на характерната правоъгълна улична мрежа, проектирана от Лубор Байер след преустройството на града през XIX век. В тази картографска структура са отбелязани участъците, които участниците в уъркшопа ще посочат като подходящи за развитие на велосипедния транспорт и пешеходното движение.

Доминиращ мотив в творбата ще станат две монументални фигури на велосипедисти, движещи се един срещу друг, които символизират срещата, движението и споделянето на общественото пространство. Цветовата палитра и някои графични елементи се основават на визуалната идентичност на проекта CYCLE UP!, чрез което стенописът се свързва с по-широкия европейски контекст на инициативата.

Така творбата става не просто самостоятелна художествена реализация, но същевременно и визуален запис на един колективен процес. Целта на проекта е да даде смислен принос към качеството на общественото пространство в града и да събуди интерес към по-устойчив подход към градското планиране, което е в ръцете на настоящото и бъдещото поколение, навлизащо на пазара на труда.

Томаш Стари (р. 1994) е сред най-изявените таланти на съвременното младо поколение на чешката графити и стрийт арт сцена.

Като визуален артист, дизайнер, стрийт арт художник и магистър по дизайн от Факултета по дизайн и изкуства „Ладислав Сутнар“ в Пилзен, той свързва света на графитите, дизайнерската практика и съвременното изкуство. В творчеството си изследва границите на авторската типография, която често комбинира с реалистични сюжети, съобразени с околното пространство и култура. Рисувал е в близо двадесет страни по целия свят, като е участвал в редица реномирани стрийт арт фестивали.

Сред най-значимите му проекти са мащабни обществени стенописи в градове като Токио, Сеул и Атина, както и поръчки, свързани с важни културни събития – например за Чешкото председателство на Съвета на ЕС или интериорен стенопис за Посолството на Чешката република в Сенегал.

Преминал е през няколко артистични резиденции и международни обмени в Европа (Виена, Берлин). Най-значимата му резиденция до момента е настоящият му престой в Domagk Ateliers в Мюнхен – един от най-големите общински ателиерни комплекси в Германия.

Освен това Томаш Стари редовно представя своите ателиерни творби в самостоятелни изложби в Чехия и чужбина (Германия, Австрия, Япония, Киргизстан, България). Това не е първото му идване в България. Той вече е оставил своите арт следи в София, Пловдив, Бургас, Варна и др. градове.